

havende, saa kunde den behandle det paa 2 Maader; enten kunde Staten fordrø, at der strax skulde finde en Udbetaling Sted, hvorved det Tilbageblevne af Capitalen vandt større Sikkerhed, eller man kunde gaae den Vej, ved aarlige smaa Udbetalinger at modvirke Følgerne af Uopffigeligheeden. I denne Henseende har Mindretallet troet, at Staten maatte gaae frem efter de sædvanlige Regler for at skaffe sine Capitaler Sikkerhed; Mindretallet har troet, at, naar man iøvrigt gik saavidt i sine Begunstigelser mod Fæstebønderne, som her er Tilfældet, saa maatte man tillige sørge for, at det Tilgodehavende, som Staten fik, ogsaa virkelig kom Staten tilgode, og at det ikke skulde gaae tilgrunde derved, at Staten ikke saae sig istand til, ved Domstolene at faae det afgjort, at Betingelserne ikke tilbørligt bleve opfyldte. Hertil kommer, at Conjuncturene jo i mange Henseender kunne forandre sig, Priserne kunne falde, Prisen paa Arbejdet kan stige, større Byrder kunne lægges paa Landeendommene o. s. v.; alt dette er en naturlig Følge af Tidens Omvælinger, og kan frembringe større eller mindre Usikkerhed. I det Dieblif, Obligationerne vare opffigelige, havde Staten i selve denne Opffigeligheed en Sikkerhed, da den saa kunde fordrø enten større eller mindre Afdrag, alt efter som Tiderne verlede, men, naar de derimod ere uopffigelige, naar Staten altsaa ikke kan tage noget Hensyn til de verlende Tidsomstændigheder, da synes det at være aldeles i sin Orden, at man søger, enten ved en Amortisation eller ved en Udbetaling eengang for alle, at tilveiebringe en Modvægt mod den Usikkerhed, som frembringes ved selve Uopffigeligheeden. Jeg troer ikke, at en saadan Amortisation kunde falde Bøndestanden besværlig.

Der er blevet anført, at Bøndestanden af sig selv vilde amortisere, og der er sagt, at, naar Een ikke vilde gjøre det, saa var der ti Andre, som vilde gjøre det; men paa de Ti, som vilde gjøre det, kan en saa lempelig Forpligtelse ikke tynge, og for den Ene, som ikke vil gjøre det, bliver det en nyttig Spore. Jeg troer, at det er en nyttig Spore ved Fæstegodsens Overgang til Selveiendom, at det dog paa Noget bliver kjendeligt, at der er indtraadt en heel forandret Tingenes Tilstand

(Flere Stemmer: Hor!). I mange Henseender har jo Fæstet sine Fordelø; det har større Sikkerhed og er mindre udsat for at paavirkes af de forandrede Tidsomstændigheder. Den, der vælger Selveiendom, vælger vistnok det Bedste, men han skal dog paa den anden Side ud i rum Sv, han skal staae paa sine egne Fødder og vide at modstaae alle de Færter og Omvælinger, som Tiderne kunne føre med sig, og derfor er det godt, at der er Noget, hvorpaa han fornemmer, at der er indtraadt en saadan Forandring, det er godt, at han i Tide bliver opmærksom paa, at der udsfordres en større Anstrengelse og en større Anspændelse af Kræfterne, det er godt, at han igjennem den lille forøgede aarlige Afgift mærker, at han maa tage kraftigt fat, dersom han vil være sikker paa at kunne holde sig oppe. Jeg kan ikke lægge nogen Vægt paa, hvad der er blevet bemærket af den nu fungerende Finanzminister, at han, hvis man vedtog Amortisationen, da tillige af andre Grunde ikke kunde erklære sig for § 12. Jeg troer, at man, navnlig efterat det Forslag af Majoriteten, hvorved der vil blive givet Fæstebønderne en endnu større Andeel af Statens Eiendom, er blevet vedtaget, er gaaet til den yderste Grændse for hvad man, uden at tilfødsætte de Hensyn, som skyldes Staten, kan gjøre, og at man, naar man byder saadanne Betingelser, ikke kan beskylde for nogen Ubillighed, dersom man behandler dem, der ikke ville modtage disse Betingelser, saaledes som i Loven er bestemt. Jeg troer, at den væsentligste Støtte for, at Amortisation kan forødes, ligger i, at der ikke forlanges større aarlige Afgifter; de aarlige Afgifter blive jo nemlig forøvrigt aldeles de samme, de blive ikke forøgede med een Skilling, og, skulde da en Mand, som virkelig med Nytte kunde blive Selveier, ikke kunne paatage sig at betale et saa ringe aarligt Bidrag, som her er foreslaaet? Andet kan jeg ikke antage, og jeg troer derfor, at det saavel er i Statens som i Fæstebøndestandens Interesse, at denne Amortisation bliver fastsat (Flere Stemmer: Ret!). Jeg mener Jo. Jeg skal blot endnu tilføie en personlig Bemærkning, den nemlig, at det, da det Underandringforslag, som Minors